

Schrijf een opstel over één van de volgende onderwerpen. Bedenk zelf een titel als er bij de opdracht geen genoemd is.

Polderbreed of wereldwijd?

Een ex-medewerker van de regionale televisiezender TV West hekelde onlangs in een radio-interview de kneuterigheid van diverse regionale televisiezenders. Een dieptepunt noemde hij een reportage over een boom die bijna (!) omviel op een huis. Volgens hem wordt in Nederland veel te benepen gedacht en wordt het tijd voor een veel bredere Europese, zelfs mondiale visie, of het nu over amusement, economie of woonomgeving gaat.

De Nederlandse overheid wil graag internationale allure uitstralen en deel uitmaken van de 'global village', maar voor veel Nederlanders is dat een schrikbeeld. Ze willen zich vooral identificeren met hun regio, hun directe leefomgeving. Voor hen is Den Haag al ver weg, laat staan een internationaal instituut als de Europese Unie.

- 1 Schrijf een betoog waarin je jouw keuze voor polderbreed of wereldwijd verdedigt.

Een bekend schilderij uit de Renaissance van de schilder Botticelli heet *De Laster*. Naast een fraaie dame die de schoonheid voorstelt, staat de laster als een afzichtelijke, in het zwart gehulde figuur. Kwaadspreken, laster en roddel zijn altijd in een kwaad daglicht gesteld.

Toch wordt er nog steeds geroddeld, zelfs met overgave. Mensen ondervinden er hinder van en voelen zich door dergelijke praatjes bedreigd: „Waar rook is, is vuur.”

- 2 Schrijf een beschouwing over het verschijnsel 'roddel'.

De traanbuis

Al vrij jong leren wij onze emoties te beheersen; zeker van volwassenen wordt verwacht dat ze zich niet zomaar laten gaan. Heel anders wordt het echter als iemand voor de televisiecamera's komt: dan lijken alle remmingen gemakkelijk te verdwijnen. Ontroerd door het weerzien van oude bekenden of overweldigd door persoonlijk leed laten gasten van televisieprogramma's hun tranen de vrije loop.

Je hebt het zo langzamerhand helemaal gehad met deze programma's en besluit een ingezonden brief te schrijven voor de mediarubriek van een landelijk dagblad.

- 3 Schrijf deze brief.

De kinderwereld verdwenen?

Ongemerkt is er een einde gekomen aan de veilige en besloten wereld van het kind. Dat is tenminste de opvatting van W. Koops, hoogleraar ontwikkelingspsychologie aan de VU in Amsterdam. Vroeger kreeg een kind langzaam maar zeker toegang tot de wereld van de volwassenen, tegenwoordig dringt die wereld zich op allerlei manieren aan hen op. Jonge kinderen kunnen op televisie en Internet gemakkelijk en snel over alle informatie beschikken die ook voor de volwassenen beschikbaar is. Zij kunnen bijvoorbeeld dezelfde geweld- en seksscènes zien als volwassenen, zonder dat ze beschikken over passend inzicht of ervaring. Ouders zijn onzeker geworden, omdat zij een deel van de controle over de opvoeding hebben verloren. Bovendien vinden zij weinig houvast bij andere ouders, die hun eigen normen en waarden hebben. Al deze veranderingen vragen volgens Koops om een andere visie op opvoeding.

De Tsjechische onderzoeker Papoucek relateert de problemen rond de opvoeding van moderne kinderen. Ouders zouden meer moeten vertrouwen op hun eigen intuïtie, *intuitive parenting* noemt hij dat. Zeker bij jonge kinderen kan dat een hoop zorgen en problemen voorkomen. Bij oudere kinderen is dat wat ingewikkelder, want je kunt ze niet van tv en Internet afhouden.

Volgens de Utrechtse pedagoog De Winter komt het erop aan op de hoogte te blijven van wat ze zien en volgen: ernaast gaan zitten en praten over wat er op hen afkomt.

- 4 Schrijf een beschouwing over opvoeden in deze tijd. Betrek daarbij je eigen ervaringen.

5 **Voetbal? Geen bal aan!**

In haar column in NRC Handelsblad van 13 september 1999 poneert Liesbeth Koenen de volgende stelling: „Kijk, dat we in dit land in het openbaar kunnen zeggen en schrijven wat we vinden, is heel mooi en een groot goed, maar de vrijheid van meningsuiting moet natuurlijk niet te ver gaan (...).”

- 6 Schrijf een betoog waarin je de door Koenen geformuleerde stelling aanvalt dan wel verdedigt.

Euthanasie lijkt maatschappelijk steeds meer geaccepteerd te worden en abortus is onder bepaalde voorwaarden geen probleem meer. De vraag is hoe duidelijk de grenzen moeten worden getrokken in kwesties van leven en dood. Is het bijvoorbeeld acceptabel, zoals professor Drion bepleit, mensen zelf 'euthanasiepillen' te verstrekken, zodat ze autonoom kunnen besluiten hun leven te beëindigen? Mag een psychiater aan het doodsvlerangen van een patiënt tegemoetkomen of wordt hij geacht hem juist daarvan te 'genezen'? Sommige mensen vrezen dat uitzonderingen regel worden en dat vervolgens de daaruit voortkomende praktijk de norm wordt. Moet de wetgever een strenge norm (blijven) stellen en mensen tegen zichzelf in bescherming nemen? Kan er sprake zijn van nuancerings of loopt het dan uit de hand?

- 7 Ga in een beschouwing in op de moeilijkheden en mogelijkheden van wetten, regels en afspraken in kwesties rond leven en dood.

Botsende culturen?

De Nederlandse samenleving bestaat intussen uit een veelvoud van culturen die zich steeds nadrukkelijker doen gelden. Het is nog maar de vraag of Nederland zich echt aan het ontwikkelen is tot een geïntegreerde, multiculturele samenleving. Vooral in de grote steden lijken zich diverse op zichzelf staande culturele en/of etnische groeperingen te vormen. Wie wil praten over problematische verschillen tussen de Nederlandse cultuur en allochtone culturen, belandt al snel in de taboesfeer van discriminatie.

Toch is er wel degelijk sprake van botsende culturen. Denk maar aan zaken die in de Nederlandse cultuur heel wezenlijk zijn zoals de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen of het verbod op de besnijdenis van meisjes. De extremen zijn doorgaans wel duidelijk, maar er is zeker ook een scala van verschillen die veel moeilijker te beoordelen zijn. Waar is tolerantie geboden en waar wordt een grens overschreden? Wat moeten Nederlanders leren van anderen, wat moeten anderen leren van Nederlanders op de weg naar een geïntegreerde, multiculturele Nederlandse samenleving?

- 8 Schrijf een beschouwing over dit onderwerp.

Let op: de laatste opdrachten van dit examen staan op de volgende pagina.

Wouter keek op zijn horloge en realiseerde zich dat het een heel bijzonder moment was: 23.45 uur op 31 december 1999. Zijn broer Rogier moest nu onderhand toch wel komen. Zij zouden de jaarwisseling samen met hun vrienden en vriendinnen bij hem doorbrengen. Uiterlijk half twaalf zouden ze er zijn. Eigenlijk niets voor Rogier om zich niet aan de afspraak te houden.

- 9 Schrijf een verhaal dat met de bovenstaande aanzet begint en dat is geschreven vanuit het hij/zij perspectief. Verwerk in je verhaal een aantal flashbacks.

Het zwakke geslacht?

„Man, I feel like a woman!” zingt Shania Twain in haar razend populaire song. In de bijbehorende clip evolueert ze van een man, stijf en deftig gekleed in zwart jacquet inclusief hoge hoed, tot een soepele, attractieve dame in zwarte minirok. Trots, zelfbewust en supervrouwelijk met haar weelderige, loshangende haar zou ze het prototype kunnen zijn van de moderne jonge vrouw.

Hoe anders ziet het eruit voor jongens en mannen! Uit recent onderzoek is gebleken, dat jongens qua ontwikkeling steeds grotere achterstanden oplopen. Ze trekken zich terug achter hun pc met agressieve spelletjes of leggen hun contacten via internet-chatboxen. Percentueel maken meer mannen en jongens zich schuldig aan crimineel gedrag en drankmisbruik.

Is intussen de moderne man 'het zwakke geslacht'?

- 10 Schrijf een betoog met jouw visie op het zwakke geslacht.

Einde